

BAPTISMUL ÎN ROMÂNIA

— Convorbiri cu un predicator baptist —

DE

Dr. GRIGORIE GH. COMȘA
EPISCOPUL ARADULUI.

O scurtă lămurire.

Simțesc că am datoria să arăt tuturor fraților români cum s-a urzit baptismul între Romani. O șoaptă divină îmi grăiește să lămuresc pe toți că oameni fără suflet și străini de neamul nostru au semănat sămânța sectară pe pământul românesc. Nu Români, ci unguri au fost cei care au adus baptismul! Aceasta o voi dovedi în cărticica aceasta, dar voi mai dovedi că este cea mai mare rușine pentru un neam să primească învățături străine de sufletul său și de tot trecutul său. Voi spulbera minciuna baptistă căci minciună este acea învățătură care caută să-și facă drum prin străini iar nu prin fiii neamului nostru. Dumnezeu a lăsat ca din fiecare neam să se ridice oameni harnici și capabili a îndruma pe frații lor. Dar acum de curând propagandiștii străini calcă această lege firească și divină.

Cititorul va băga de seamă că propagandiștii străini zic: voi Romanii nu ați avut și nu aveți oameni din sânul vostru, care să vă învețe legea lui Dumnezeu, voi ați trăit 19 veacuri în întuneric și a trebuit să venim noi ungurii și câțiva jidoviți americani sau americani jidoviți ca să vă ducem la lumină. Așa zic dușmanii neîmpăcați. Dar ce răspundem noi? Că învățăturile sectare ale baptiștilor sunt străine de sufletul neamului și de legea dumnezeiască.

Cititorul să ia aminte că această lucrare este făcută pe temeiul unor studii documentate și turnate în formă de dialog spre a fi mai ducătoare la scop. Am dorit să înțeleagă chiar și cei mai puțin cunoscători de carte și de aceea am ales această formă a expunerii. Dumnezeu să binecuvânteze munca noastră.

Arad, 10 Martie 1927

+ Dr. Grigorie Gh. Comsa

Episcop

Apostoli de modă nouă.

Eu: Bine ai venit la mine, Domnule Predicator. De mult doream să vii ca să auzi din gura mea adevărul creștin. Așa e că D-ta ești predicator al adunării baptiste din comuna ...?

Predicatorul: Da, Prea Sfințite și am venit bucuros, căci am auzit că sunteți iscusit în cunoașterea Scripturii. Poate dă Dumnezeu și veți cunoaște că noi bapțiștii învățăm adevărul.

Eu: Las-o mai încet cu nădejtile. D-ta ești apostol de modă nouă, ca și mulți alți predicatori. Și nu sunteți numai D-voastre bapțiștii, căci știi că mai sunt și alții de predicatori. Știi poate că sunt și predicatori adventiști, nazareni, mileniști și alții. Care spune adevărul?

El: Numai acela care învață Cuvântul Domnului:

Eu: Bine, dar după ce cunoști că cineva învață cuvântul Domnului ?

El: După vorbele lui care trebuie să fie în congruență cu Sf. Scriptură.

Eu: Dar nu știi D-ta că și predicatorul adventist se laudă că vorbește în congruență cu Sf. Scriptură? Uite dragul meu, te întreb, oare ca cineva să fie apostol adică trimis al lui Hristos, nu trebuie să aibă certificat de trimitere?

El: Noi avem Prea Sfințite dovadă de trimitere de la „bătrânii” adunărilor!

Eu: Dar acei „bătrâni”, de unde au putere de a trimite? Chiar și de la un muncitor se cere carte, carnet de serviciu când vrea să fie angajat la lucru! Dar bătrânii voștri, dintre care mulți nu știu nici scrie, nici citi, ce putere au de trimit pe alții? Pot ei dovedi că Mântuitorul către dânșii a zis cuvintele: "precum m-a trimis pe Mine Tatăl și Eu Vă trimit pe voi?" (Ioan 20 v. 21).

El: Asta n-o pot dovedi, dar pot dovedi că ceea ce învață este adevărat.

Eu: Mare greșală vorbești. Ascultă-mă, cugetă cum și pe cine au ales Apostolii în locul lui Iuda : nu oricine a fost ales, cum se face la bapțiști astăzi. S-a ales Matia: dintre acești bărbați care se adunau cu noi în toată vremea într-o țară și eșia între noi Domnul Iisus.... să fie cu noi mărturia învierii lui (Fapte I v 21—22).

Deci nu oricine s-a ales, ci unul care avea legături cu Sfinții Apostoli și a fost martor al vorbelor și faptelor Domnului. Prin urmare și după Apostoli au urmat alții, episcopii, care aveau legătura cu apostolii, cunoșteau învățătura și faptele lor. Această legătură nu o pot însă dovedi bapțiștii. Dar poate voi, apostolii de moda nouă, știți face minuni ?

El: Nu facem minuni, dar propovăduim după cuvintele Domnului : „Mergând învățați toate neamurile....” (Mat. 28)

Eu: Destul, destul. Știu că spui cuvinte de la Matei 28, dar acele cuvinte erau adresate apostolilor, iar nu neînvațăților de azi! Deci voi, predicatorii bapțiști ar trebui să dovediți cel puțin că știți face minuni. Asta se cere de la un apostol. Vezi, că Sf. Petru predica jidovilor o credință nouă și pentru ca să fie crezut a vindecat pe ologul care cerșea înaintea templului. (Fapte 3 v. 6-8). Și bapțiștii învață ceva nou, deci ar trebui să facă și ei minuni?!

El: Nu-i destulă minune că baptismul este lătit mai ales în America?

Eu: Aceasta nu-i minune căci în America sunt și alte secte cu mult mai numeroase. Dar poate au bapțiștii mucenici ca biserica ortodoxă? La soborul din Niceea biserica ortodoxă avea episcopi martiri, unii cu mâna tăiată, alții fără un ochi, de pe urma prigonirilor! Ei au mărturisit pe Hristos și astfel erau vrednici urmași ai Lui, dar cum pot fi bapțiștii apostoli al Lui Hristos, când nu au mucenici?

El: Dar noi bapțiștii de azi nu suferim prigoniri?

Eu: Cum puteți voi să vorbiți de prigoniri? Sau îndrăzniți a spune că faceți ca Pavel, care purta cu răbdare temnița? Iată marele Pavel nu a chemat pe vreun om ca să-l scape din închisoare !!!

Dar voi bapțiștii care vă bucurați de libertate, chemați în ajutor pe niște samsari din America având nume pocite, pe care Românul nici nu le poate rosti.

El: Recunosc aici Prea Sfințite că prea s-au dat americanii cu noi și prea ne-au încălecat, ca de

pildă cum s-a întâmplat cu seminarul baptist din București. Un ziar de mare renume ca Universul (în numărul din 19 Februarie 1927) arată că acest seminar a fost scos de sub conducerea baptiștilor români. Seminarul, adică școala este proprietatea americanului Everett Gill, având ca director pe un alt american : Dan Hurley.

Eu: Văd că ești informat de cele ce se petrec, dar știi că românii s-au plâns celor din America făcându-i de minciună? Știi că dolarul joacă rol în bap­ tismul românesc?

El: Știu că ai noștri, adică baptiștii români s-au plâns că l-i s-au fâgăduit bani din America pe lângă condiția ca seminarul să fie al Românilor, dar la urmă americanii nu s-au ținut de vorbă. Știm că plângerea aceasta s-a făcut în scris către baptiștii din America.

Eu: Bine, Domnule Predicator, atunci cum se face că tot mai aperi bap­ tismul, ca și când ar veni de la Hristos?

El: Îl apăr, pentru că bap­ tismul voiește binele țării.

Eu: Greșești, dragul meu. Mai întâi ți-am arătat că bap­ tismul nu are predicator cu trimitere de la Hristos. Eu îți voi arăta acum de unde vine bap­ tismul între Români și sunt sigur că atunci nu vei mai lăuda învățătura lui.

Cum s-a ivit bap­ tismul între români. Apostolii acestei credințe.

El: Nu aceea ne privește pe noi baptiștii că de unde vine învățătura noastră ci ca învățătura să fie bună.

Eu: Dar uite că voi baptiștii învinuiți pe Dumnezeu, când spuneți că cea de până acum, a bisericii noastre ortodoxe n-a fost bună. Adică cum? Numai prin predicatori unguri s-a milostivit Dumnezeu a răspândi adevărul tău și la poporul românesc? Și te întreb, Domnule Predicator, știi că numai pe la anii 1875-1880 au auzit Români de bap­ tism? Cum se face că Dumnezeu nu Le-a adus mai curând aceasta învățatură?

Domnule Predicator, te știu om cu minte și prin urmare cred că ești în stare să vezi cursa întinsă neamului românesc.

El: Doresc să aud părerea P. Sf. Voastre, căci noi aceștia din popor nu prea le știm toate.

Eu: Iată care este adevărul. Foarte pe scurt îți voi arăta ceea ce trebuie să știe fiecare român, creștin adevărat. Să începem cu bap­ tismul din Anglia. Abia în veacul al XVII-lea se ivește acolo bap­ tismul, dar prin mișcarea puritanilor, adică a prezbiterienilor care s-au despărțit de biserica oficiala a Angliei. Puritanii aceștia au înființat "*sfatul bătrânilor*" - **pentru a conduce bisericile fără preoți**. Un predicator cu numele Ioan Smith a declarat că botezul bisericii angli-cane nu e valabil și s-a rebotezat împreună cu alții. Totuși, bap­ tismul e slab până pe la anul 1689 când Oliver Cromwell i-a ajutat pe baptiști. Dar abia după anul 1691 câștigă adevărată independență căci în anul 1691 ei, adică baptiștii, erau în legături cu alte două secte: cu prezbiterienii și cu independenții (a se vedea Wetzer si Welte: Kirchenlexikon volum X, Freiburg. 1. Br. p. 362). De atunci și până azi abia s-a urcat numărul bap­ tiștilor la cifra de 404.794 membri cu 2039 predicatori și 1008 adunări. Astăzi sunt cinci feluri de baptiști în Anglia.

El: De ce îmi spuneți acestea P. Sfințite?

Eu: Ai răbdare, trebuie să ascuți cu atențiune, căci bap­ tismul din Anglia a trecut în Germania, de acolo în Ungaria, iar de aici s-au molipsit și unii Români.

El: Cum s-a ivit bap­ tismul din Anglia în Germania?

Eu: Așa că, un neamț cu numele Oncken - Ioan Gerhard (născut în Basel în anul 1800), a plecat în Anglia, de unde în anul 1823 o societate de misiuni l-a trimis să propage bap­ tismul în Germania. Acest Oncken a fost botezat din nou în noaptea zilei de 22 Aprilie 1834.

El: Cine l-a botezat?

Eu: Un american cu numele Sears, dar acesta nu avea dreptul de a boteza și mai ales noaptea. Din cauza aceasta Oncken s-a botezat din nou în 3 Sept 1837 ziua la amiază. Ține seama bine că acest neamț s-a botezat de trei ori și a devenit tatăl, părintele baptiștilor nemți.. Nu-i vorbă, *mare putere avea din trei botezuri!* Orașul Hamburg a devenit centrul baptiștilor! !

El: Dar cum a ajuns baptismul în Ungaria?

Eu: Iată cum ne vorbește istoria: în orașul Hamburg a izbucnit un foc puternic, care a mistuit a treia parte din clădiri. Trebuiau deci brațe de muncă și nu-i mirare dacă și din Ungaria s-au dus muncitori la Hamburg ca să lucreze la refacerea clădirilor. Astfel a ajuns acolo și tâmplarul (măsar) Ioan Rottmayer care s-a împrietenit cu nemții și mergea la adunările baptiste. Acest ungur cu nume nemțesc (sau jidovesc?) s-a botezat cu botezul baptist de către neamțul Oncken iar în anul 1846 vine acasă la Pesta. Însă nu mult spor face cu baptismul căci - chiar și după douăzeci de ani de muncă abia avea câțiva aderenți. Munca lui Rottmayer a fost continuată de un croitor cu numele Antonie Novalc care a fost mai norocos căci a izbutit să înfiripeze câteva nuclee baptiste chiar și în județul Bihor. Nu uita, Domnule Predicator, un lucru : baptismul a venit la unguri de la nemți iar cel dintâi predicator neamț a fost botezat de trei ori.

El: Nimeni nu ne-a spus nouă până acum aceste lucruri.

Eu: Aceste lucruri sunt așa dragul meu, iar eu merg și mai departe: cei dintâi predicatori baptiști între români au fost unguri, care au găsit câțiva oameni slabi între Români. Așa s-a întâmplat că ungrii au fost aceia, care au botezat mai întâi cu botez baptist pe unii Români. Si dintre toți predicatorii români de la început și de azi cei mai mulți, aproape toți, au primit botezul de la predicatori unguri. Acest adevăr îl voi dovedi acum. Cele dintâi urme despre predicatori baptiști romani botezați, le avem din anul 1888 în comuna Talpoș din județul Bihor. În anul acesta apare ungurul Kornyai Mihaly, care botează pe cel dintâi om baptist din Talpoș: pe Onuț Vidican—Uciu. Cel dintâi predicator român în Talpoș a fost Onuț Lazăr, botezat prin același Kornyai Mihaly. Predicatorii de azi din Talpoș cu numele: Oniuț Oicean, Teodor Negruț și Roman Gheorghe întâi au fost botezați tot de către Kornyai. Este dovedit că acest Kornyai a predicat românilor din Talpoș în limba maghiară iar un român cu numele Gheorghe Florian făcea pe tâlmaciul.

El: Cum s-a întâmplat Prea Sfințite că unii români au ascultat de unguri?

Eu: D'apoi dragul meu, nu uita că Românii erau supuși iar ungrii erau stăpânitori. Și mai este ceva. Cei ce primeau botezul, mai băgau la buzunar și ceva parale iar ungrii știau către cine și cum să se apropie. Baioneta jandarmului ungur apăra pe propagandistul ungur și românul NU putea zice nimic. Iată de pildă în comuna Curtici încă a venit ungurul Kornyai din Salonta și s-a dus de-a dreptul la casa comunală. Acolo știa că este un servitor român cu numele Teodor Clepe. Ungurul Kornyai l-a botezat pe Clepe și l-a făcut predicator în Curtici. Iată deci și aici isprava făcută prin Kornyai și prin servitorul comunal Clepe. Acestea sunt adevăruri pe care le știu toți locuitorii din Curtici și le recunosc baptiștii toți. Tot de la unguri a primit botezul și fostul predicator Radu Tașcă din Curtici.

El: Pe cine au mai botezat ungrii?

Eu: Ungurul Kornyai Mihaly în anul 1892 a botezat pe predicatorul baptist Teodor Leucuța de la adunarea baptistă româna din Arad. În anul 1894 ziua de 7 Iunie a văzut botez baptist și comuna Luguzău din județul Arad. În ziua aceasta, ungurul Toth Istvan din Tăut (jud. Bihor) a botezat pe românul baptist Gheorghe Duiga din Luguzău. Acest Duiga fu pus ca predicator, de ungurul Toth, care îl botezase. Este de observat că în comuna Luguzău baptismul se ivise încă în anul 1891 dar timp de trei ani, până la botezul unguresc al lui Duiga, a funcționat ca predicator ungurul Bandor Pal din Curtici!!! Este bine să se știe că țăranul Duiga avea trei fete și bogat fiind, i-a succes să atragă la baptism trei tineri care apoi au devenit ginerii lui. De altfel Duiga a purtat procese cu mulți locuitori pentru acaparare de proprietăți și apoi s-a „*pocăit*”. Pe el l-a botezat — cum văzurăm — ungurul Toth Istvan care avea de tâlmăcitor pe un român din Tăut cu numele Lazăr.

El: Mai știți vre-un botezător ungar?

Eu: În anul 1891 jidovul ungar Mayer Carol din Salonta a botezat pe doi predicatori români din comuna Vădaș, jud. Arad: Bonta Petru și Gale Ioan urgisiți de tot poporul ca unii care s-au vândut la unguri. În anul 1898 ungurul Kornyai a botezat pe predicatorul român Teodor Sida pentru adunarea din Buteni. În același an 1898, ungurii Atila Csopjak, funcționar de stat ungar și învățătorul ungar Nagy Pal din Budapesta, împreună cu Udvarneki Miklos, tatăl predicatorului ungar de azi din Budapesta, — au sosit în comuna Pecica de lângă Arad și acolo au botezat pe patru români uitați de sine, care sunt: Petrișor Gheorghe, Chevereșan Ioan, Vărtaci Dumitru și Vărtaci Ioan. Această rușine o poartă pe obraji cei ce mai trăiesc dintre predicatorii bapțiști din Pecica, toți, dar toți botezați de Atila Csopjak și acest Atila a dat ordin ca tuit-panul unguresc să fie pajura casei de rugăciune a bapțiștilor din Pecica.

Rușine și ocară celor renegați, botezați de unguri. Până și predicatorul Ioan Popa, seful tuturor bapțiștilor din țară s-a botezat de-un ungar în Cluj în 15 Nov. 1908. Să știe toți românii că din toți cei 910 predicatori din țară 800 sunt botezați de unguri. Dar să toarcem firul de unde l-am lăsat. Am arătat că bapțistul ofigur Antonie Novak a pătruns până în Bihor. După dânsul a urmat ca propa-gandist Enric Meyer care în anul 1873 înființează cea dintâi comunitate bapțistă organizată în Budapesta. (A se vedea despre aceasta între altele chiar foaia bapțistă: „Szeretet” (Iubirea) numărul 19 din 1 Oct. 1926 la p. 2-3). Este interesant a se ști un lucru ciudat. Tâmplarul Meyer este considerat de unguri ca un trimis al lui Dumnezeu. Ei păstrează și azi catedra de pe care a predicat Meyer mai întâi. Dar ei păstrează și Bibliile, ochelarii, condeiul, călimara, ceasornicul și alte mărunțișuri de ale lui ca pe ceva sfânt, ca relicve sfinte. Toate aceste lucruri au fost expuse spre vedere publică la congresul bap-tist, care s-a ținut în Budapesta în luna Septembrie anul 1926. Câtă deosebire deci între noi ortodocșii, care cinștim moaștele sfinților și între bapțiști, care păstrează ochelarii unui tâmplar ca Enric Meyer. Și acest tâmplar a avut ca urmaș de propagandă mai ales pe ungurul Mihaly Kornyai, care din Salonta-Mare, unde avea sediul, făcea propagandă și se știe precis că în anul 1884 el a introdus bapțismul între românii ortodocși din comuna Rohani, județul Bihor. Am văzut că același Kornyai, despre care poporul din Bihor zice că a făcut multe hoții, în anul 1888 a introdus bapțismul în Talpoș iar la anul 1890 în Curtici. Acest Kornyai Mihaly a fost botezat în anul 1875 de către Enric Meyer, agent al societății biblice britanice.

Alături de Mihaly Kornyai, o seama de unguri de la roată s-au năpustit asupra satelor româ-nești. Iată numele câtorva dintre ei: Mihai Toth și Ioan Lajos tot din Salonta. Doi funcționari de stat unguri: Atila Csopjâk și Ludovic Bodoki de la Căile Ferate Maghiare mergeau cu bilete gratuite între Români ca sa propage bapțismul. Croitorul Iosif Vlaovics, comerciantul Gromen, lăcătușul Ioan Tatter erau cei mai mari răspânditori ai bapțismului printre români.

El: Dar Prea Sfințite, acești unguri nu prea știau românește. Atunci cum predicau și cum i-a lățit bapțismul.

Eu: Nici americanii care au ținut cu ungurii congres în Budapesta și încă congres bapțist, nu știau ungurește, dar s-au înțeles unii cu alții prin tâlmăcitor. Tot așa s-au găsit între români câțiva tâlmăcitori, care mergeau cu ungurii din sat în sat. Ungurul vorbea mai întâi iar românul spunea pe românește. Astfel de tâlmăcitori erau între alții Gheorghe Florian din Talpoș, Mihai Brumar, Gheorghe-Crișan, Gheorghe Slav și alții. Acești tâlmăcitori și-au lăsat ocupațiile lor de mai înainte și primeau bani de la unguri, care au izbutit ca până la anul 1905 să facă pe 4500 (patru mii cinci sute) români din fosta Ungarie, ca să-și lepede legea strămoșească.

El: Dar vă rog să-mi spuneți cum s-au purtat ungurii la început față de bapțiști ?

Eu: Faptele mărturisesc că la început ungurii nu au văzut cu ochi buni bapțismul, dar după ce au văzut că prinde teren între Români au început să-l sprijinească. Chiar istoricul bapțist ungar Attila Csopjak recunoaște că guvernul lui Coloman Tisza, care ura pe români, a început să favorizeze pe

baptiști. În anul 1892 și-a ridicat cuvântul în parlamentul unguresc până și deputatul ungar Iranyi Daniel, care spunea că baptiștii sunt buni patrioți și că „*principiile lor de credință cu excepția unui ritual extern, a formei botezului, se unesc într-u toate cu principiile și părerile protestante*” (vezi jurnalul parlamentar, Orszaggyuesi Naplo III. 1892 p 437-441). Desigur că ungurii puteau vorbi așa, pentru că le da mâna. Așa s-a întâmplat apoi că în anul 1905 ministrul de culte maghiar Lukacs sub Nr. 77092 a recunoscut definitiv pe baptiști. Așa am ajuns, dragul meu, ca în România Mare ungurii baptiști să umble a ne fura sufletul. Cu tot dreptul trebuia să se alarmeze mai dăunăzi ziarul Universul **rverjui**" (5 Martie 1927) că în Ocnele Mureșului sau Uioara (jud. Alba), cum îi spun localnicii, baptiștii țin adunările de cult în biserica maghiară reformată din localitate. Și, ceea ce este într-adevăr uimitor, adunările de propagandă baptistă se țin în localurile amintite — biserica și școala reformată — în prezența preotului reformat maghiar.

Informația este riguros exactă, ori cât ar părea de extraordinară. Și dacă ar fi numai atâta! Dar lucrurile sunt și mai grozave. În orașul Brăila, mai anii trecuți, baptiștii țineau adunările în aceeași casă de rugăciune cu calvinii adică cu reformații unguri și chiar azi sunt frați de cruce. În Arad baptiștii țin serbări laolaltă cu preoții calvini, cum s-a întâmplat la nunta de aur a unui baptist. În alte locuri se întâmplă același lucru.

În fața acestor cazuri noi românii să stăm oare cu mâinile în sân? Ce legătură poate fi între cultul reformat și între baptiști? Evident, bisericească nici una, ci este o legătură de alt ordin: o legătura de interese politice asupra cărora nu mai stăruim fiindcă ele sunt limpezi ca lumina zilei. Nădăjduim, că autoritățile în drept vor lua toate măsurile cuvenite, ca această promiscuitate reformato-baptistă să înceteze.

El: Dar Prea Sfințite, noi baptiștii facem ceea ce zice Scriptura: „trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni” (Fapte 5 v. 29). Noi baptiștii vrem apropiere cu oamenii prin Hristos și atunci ca ce gânduri ascunse au ungurii, nouă nu ne pasa.

Eu: Dragul meu, noi ortodocșii nu vrem să îndemnăm la ură față de alte neamuri, Noi iubim pe toți aceia, care sunt oameni de omenie, chiar poporul maghiar, care ne-a apăsât o mie de ani, căci Mântuitorul ne-a învățat să iubim și pe vrăjmași. Dar ceea ce nu știți sau nu vreți să știți baptiștii este, că ungurii nu mai ascund planurile lor. Eu ca episcop cu inima îndurerată trebuie să o spun că conducătorii ungarilor umblau să ne dezbine. Nu vreau ca poporul meu să poarte ură față de unguri, dar vreau să se știe că poporul român e dator să se apere. Oricine îmi va da dreptate că dacă un deputat ungar ca Iranyi Daniel apără pe baptiști știind că face un bine maghiarismului, eu și noi toți românii avem dreptul și datoria să apărăm ortodoxia și neamul. Când un străin mă îndeamnă să-mi schimb legea părinților eu sunt dator să vad de ce îmi cere acest lucru. De ce îmi cere să nu mai botez pruncii, de ce cere că mă leapăd de preoți, de ce cere să arunc crucea și icoanele! Dar, domnule predicator ai auzit D-ta ceva despre deputatul ungar Oliver Almay?

El: N-am auzit până acum iar cât privește cele ce a-ți spus, văd că aveți deplină dreptate!!!

Eu: Cum nu ași avea dreptate când și acel deputat ungar scria într-un ziar unguresc din Arad la 25 Dec. 1913 (Aradi Kozony) că conducerea poporului român trebuie luată din mâna preoților. Iată între altele ce zice deputatul Almay din cuvânt în cuvânt: „*Chestia națională românească ar trebui dezlegată așa ca poporul român să fie eliberat de sub conducerea preoților români. E de mare însemnătate că chestia românească, cel puțin în parte, poate fi dezlegată cu ajutorul baptismului. Baptismul poate ajunge la cuceriri de necrezut în județul Aradului. Lucrul acesta îl țin eu de prea însemnat, deoarece în acest chip poporul român scapă de sub conducerea preoților fanattatori. Baptiștii sunt răbdători și trăiesc în pace cu ungurii*”. După acestea ce dorință mai ai? Ce voiești să mai știi Domnule Predicator ? Pentru ce ungurii lătesc baptismul între Români?

El: Ași dori să știu după toate acestea din care pricină s-au pus pe treabă ungurii ca să facă pe români baptiști.

Eu: Lucrul e simplu și ușor de înțeles. Ori crezi D-ta că propagandiștii unguri si-au bătut capul cu mântuirea sufletelor românești?

El: Cred că da, de vreme ce între unguri s-a ivit credința baptistă mai înainte.

Eu: Vezi, aici e greșeala D-tale. D-ta nu știi că între unguri baptismul nu a prea prins rădăcini și ar fi fost de așteptat ca predicatorii unguri să facă propagandă în neamul lor unguresc. Dar ce să vezi? Abia câțiva unguri s-au făcut bapțiști, așa ca de ochii lumii. E dovedit că în vechea Ungarie bapțiștii unguri erau mai puțini ca cei romani. În schimb însă între români s-au găsit câteva coade de topor, car au luat bani iar pe de altă parte nu trebuia să mai plătească dare școlară pentru susținerea școalelor Ortodoxe. Ungurii au încercat sa maghiarizeze toate neamurile din jurul lor. Au introdus de pildă pe șvabii din Bănat si pe Nemții din Sătmar în cercul politicei și culturii maghiare, dar pe Români nu i-au putut amăgi. Azi în România Mare ungurii fac opintiri uriașe ca șvabii și nemții să rămână în cercul vieții maghiare.

Dar zadarnică e năzuința lor de a menține pe acești neofiti ai politicei de deznaționalizare în situația lor de altă dată. Procesul redeșteptării lor naționale e firesc și, în Statul român, nimeni și nimic nu-i putea împiedecă să își facă cursul până la capăt. Căci noi nu ne găsim în situația tragică a foștilor noștri stăpâni de ieri. Nu avem nevoie, ca să ne menținem dominațiunea politică, să deznaționalizăm pe nimeni în profitul nostru și cu atât mai puțin să împiedicăm revenirea la matcă a celor pe cale de a-și fi pierdut sufletul lor etnic si național în profitul maghiarimei. Aceasta firește, atâta vreme cât procesul ce se discută nu se face cu tendințe dușmane Statului nostru. (Natiunea – Cluj)

El: Dar ce are a face baptismul cu șvabii si cu nemții?

Eu: De la ei pot lua pildă bapțiștii căci șvabii și nemții nu s-au făcut bapțiști iar Ungurii ar face mai bine să-si vadă de poporul lor si nu sa țină congrese baptiste la Budapesta? Te întreb, Domnule Predicator ce s-a întâmplat în Sept. 1926 la Budapesta?

El: Nu știu pe larg dar am auzit că au fost adunați acolo bapțiștii din lume.

Eu: Anul 1926 n-a adus surprize în privința baptismului. În 10-18 Septembrie 1920, s-a ținut la Budapesta congresul bapțiștilor din sud-estul Europei în prezența D-lor Dr. Mullins, președintele alianței baptiste mondiale. Dr. Ruhsbrooke, Dr. Gill și alții. Au participat și delegații din România atât români cât și unguri și anume 5 predicatori români și 17 predicatori unguri.

Cu ocazia Congresului baptist din Budapesta s-a spus că Ungaria este prima țara din Sud-estul Europei în care s-a ivit baptismul. Această mărturisire trebuie reținută, spre a se vedea limpede că baptismul poate fi chiar „patriotic”, când e vorba de maghiari. Ce mai vorbești acum Domnule Predicator? Ungurii se laudă la un congres din Budapesta că ei au lățit baptismul între români! Nu numai atât. Ei după îndemnul contelui Apponyi caută să ia parte la revoluții sufletești, ca sectarismul, ca apoi să poată revizui tratatul de pace.

El: Așa dar nu credeți că Ungurii au voit binele Romanilor?

Eu: Mă miră întrebarea D-tale! Dar nu știi că ungurii au înființat pentru românii de credință catolică o episcopie maghiară iar în anul 1905 au recunoscut pe bapțiști ca să poată cădea românii în cursă baptistă ? Si oare nu au căzut ? Au căzut și încă rău căci în adunările baptiste române sub unguri trebuia să se cânte pe melodia imnului național unguresc. Mărturisească D-1 Vasile Berbecar, bătrânul baptist din Arad, oare este adevărat? El a tradus cântări baptiste române după cele ungurești în anul 1913. Ași voi acum să știu când au cântat bapțiști români vreo cântare de-a lor cu melodia imnului național român? Niciodată că s-ar fi supărat „frații” lor unguri că i-au trădat.

El: Acestea au fost, dar noi bapțiștii români ne-am despărțit azi de cei ungari.

Eu: Dacă d-ta vorbești așa atunci nu cunoști lucrurile. Căci în cele mai multe adunări *si* azi se admite predica ungurească.

El: Ce dovezi aveți ?

Eu: Voiești dovezi. Iată am înainte-mi revista baptistă maghiară din Oradea-Mare numărul din 15

septembrie 1926. Fii atent! În această revistă cu numele: „Iubirea” la pg. 6 se zice: *Poporul din Bucovina încă nu cunoaște Evanghelia. Lucrarea aceasta revine fraților din România veche. Munca aici va fi grea, căci poporul este foarte fanatizat de bisericile ortodoxe.*

El: Și ce voiți să spuneți prin aceasta ?

Eu: Că bapțiștii unguri nu-și bat capul că doar ungurii din Ungaria cunosc sau nu Evanghelia, însă au mare grijă ca Românii să o cunoască. Nu uita, Domnule Predicator, ca ungurii și-au ajuns scopul pentru care au luptat, dar numai cu Românii trecuți la bapțișm. În Bucovina nu-i picior de ungar, de aceea voiesc bapțiștii unguri lățirea pocăitismului și acolo. Și nu le place că poporul român ține morțiș la biserica sa.

El: Eu cred, Prea Sfințite că prea mult vă gândiți la bapțiștii unguri.

Eu: Dar de unde omule, statistica ne arată că peste tot abia dacă sunt 15000 de bapțiști unguri cu cei din Ungaria cu tot, însă sunt aproape 30 mii bapțiști români. Și asta ar fi ce ar fi, dar mândria ungarului nu are pereche. Iată ce spune tot foaia bapțiștă ungurească la pag. 6 (Nr. din Sept. 1926): *În istoria misionară a țării noastre actuale cel mai mare rol l-a avut misiunea maghiară bapțiștă și putem spune că bapțișmul înfloritor al României poate mulțami ființa sa evangheliștilor maghiari!!*

Acum mai crezi d-ta că ungurii, care ne-au asuprit o mie de ani ne-ar voi binele cu bapțișmul lor?! Să creadă cine o vrea, dar sufletul cu adevărat românesc se cutremură chiar numai gândindu-se la așa ceva. Te întreb deci Domnule Predicator, îți ajung cele spuse de mine?

El: Noi bapțiștii ne avem ca frații. Și apoi toată lumea-i dintr-un sânge, cum zice Pavel apostolul.

Eu: Văd că e nevoia ta să te mai lămuresc. Deci ascultă. Toate națiunile din jurul nostru se feresc de bapțișm. În Ceho-Slovacia sunt abia 3100 suflete, în Italia 1762, în Bulgaria 249, în Austria 628, în Ungaria abia zece mii, apoi să nu uităm că în Franța sunt numai 19 predicatori cu puțini credincioși, (vezi chiar revistă bapțiștă ungurească „Iubirea” Nr. din 15 Iulie 1923) în Elveția 1100, etc. Adevărat că în America sunt 6 milioane, cu 43764 predicatori iar în Anglia sunt 404794 cu 2039 predicatori pe când în Germania sunt numai 53 866 bapțiști cu 370 predicatori. Dacă socotim că în România sunt aproape 30.000 bapțiști cu 910 predicatori, ajungem iarăși la o constatare mult grăitoare.

El: Care este acea constatare?

Eu: Că în România s-au îngrijit ungurii și cei cu dolari ca tot la 32 suflete și fie un predicator, pe când în Anglia un predicator are aproape 200 suflete iar în America are 137 suflete.

El: Aceste cifre pot să fie adevărate, dar nu-i adevărat ca dolarii joaca rol.

Eu: Poate că D-ta nu capeți dolari, dar iată o dovadă că alții capătă. E vorba de predicatorul bapțișt maghiar Iuliu Darabonț din Oradea-Mare, care între altele scrie în foaia bapțiștă *Szeretet* (Iubirea) de la 16 Iulie 1923: „Nu putem tăcea, de la adunarea din Ward a sosit o scrisoare în care este scris: în revista „Iubirea” am cetit că uniunea bapțiștă maghiară din Ardeal și-a pus de scop lățirea evangheliei. „Adunarea noastră a hotărât că ajută cu cea mai nobilă râvnă pe frații săi unguri din Ardeal. În scopul acesta trimitem aici ci o sumă, din care o parte să o folosiți pentru plata predicatorului, altă parte pentru casieria centrală a misiunilor iar a treia parte să o folosească membrii lipsiți ai Misiunei”. Nu trebuie să mai dovedim rolul dolarului. Doar și seminarul bapțișt din București e folosit spre scopuri antiromânești prin dolari Și autoritățile noastre românești îi lasă pe acești bapțiști în pace. Nimeni nu controlează ce este cu banii din America. Iată cazul cu Iuliu Darabonț. Câte sume nu vor fi venit din America, despre care n-a pomenit, dar în anul 1923, i-a venit o sumuliță mai măricică, strigând de bucurie „Nu putem tăcea”!!! Ce crezi Domnule Predicator, oare noi putem tăcea?

El: Noi nu ne batem capul cu ce fac alții. Noi ne dăm după americani că ei sunt un popor civilizată și cult. Noi avem o grămadă de Români care mănâncă pâine americană.

Eu: Rămâi la obiect. Nu trece la America. Acum vorbim de urmările bapțișmului. S-a constatat că numai în comunele românești se lățește bapțișmul. Ziarul „Universul” în numărul de la 26 Febr. 1927 arăta următoarele: „Pentru a putea aprecia în toată gravitatea ei opera de destrămarea a acestei propa-

gande dăm câteva date statistice, care nu au nevoie de nici un comentariu. Baptismul a străbătut până azi în 212 localități din județul Bihor, în 163 localități din județul Arad, 129 localități din județul Alba, 111 localități din județul Severin, 69 localități din județul Caraș, 60 din jud. Timis. **Torontal**, 78 loc. din jud. Hunedoara 55 loc. din jud. Cluj. În celelalte județe din Transilvania, cucerirea baptistă este mai neînsemnată. În Basarabia au strabatut în 15 loc. din jud. Lapușna, în 18 localități din jud. Tighina, în 16 loc. în jud. Cahul, în 26 loc. din jud. Ismail, în 38 loc. din jud. Cetatea Albă, în 19 loc. din jud. Bălți, în 18 loc. din jud. Hotin. În județele locuite de o populație minoritară, cucerirea baptistă este diferită. Astfel în județul Ciuc cu 78 la sută populație maghiară, bapțiștii au străbătut numai în 2 localități și acestea românești: *Bicaz și Cirleu* având doi predicatori români și ei. În jud. Trei Scaune cu 79 la sută populație maghiară au străbătut numai în 10 loc. în jud. Odorheiu cu 93 la sută populație maghiară, au străbătut în 21 localități. Acum te întreb, Domnule Predicator, mai crezi D-ta că propaganda cea mare în România se face de dragul poporului roman?

De buna seamă că nu mai crezi, dar atâta nu ajunge. Trebuie să ai milă de poporul maghiar, care n-a primit pământ, ci tot pământul a rămas în mâinile moșierilor cu câte zeci de mii de jughere. Și trebuie să-ți fie milă de acei unguri mai ales din săcuime, care nici azi nu cred în Sf. Treime, numindu-se unitari. De ce nu merg bapțiștii unguri acolo între ai lor ca să facă propagandă?

El: Noi ne ocupăm de țara întreagă iar nu numai de o parte a ei. Evanghelia trebuie dusă în fiecare colt de țară și știți Prea Sfințite ca noi o ducem și în Basarabia prin predicatorul Averbuch.

Eu: Deși D-ta nu rămâi la obiect, îmi pare bine că ai amintit de evreul Averbuch și de Basarabia. Deci D-ta crezi că acest jidov cu numele Averbuch predică baptismul spre binele românilor, te înșeli amar. El e jidov rus de obârșie iar ca să poată pescui cum îi place, s-a făcut cetățean englez iar nici de cum român. El spune că răspândește baptismul între Evrei. Ce e drept el a vorbit în vre-o două adunări de evrei dar nici unul nu s-a încreștinat. Ei își țin legea cu tărie. Atunci vicelanul de jidov s-a îndreptat spre oile cele (pierdute zice el) lesne crezătoare ale moldovenilor și îi învață pe ei a-și părăsi legea, și a trece la pocăiți, ca și el e pocăit... Un tovarăș al lui, tot evreu, - l-a dat însă de gol spunând unui român din Basarabia: D-ta crezi ca Averbuch s-a lăsat de legea evreiasca? Tare te înșeli. Mănâncă și el o bucată de pâine și încă o pâine bună, pentru că îl cred câțiva proști!!!

El: O fi cum ziceți, Prea Sfințite, dar și alții mai predică iar nu numai Averbuch.

Eu: Aici ai dreptate. Chiar citesc în Nr. 25 de la 5 Febr. 1927 al ziarului *România Nouă* din Chișinău, că din pricina îndreptării Calendarului, mulți bapțiști speculează situația. Ei își pun ochii pe câte o familie mai neorientată și fac cunoștință cu membrii familiei aceleia. Agentul baptist începe a cerceta acea familie având convorbiri biblice cu ea, în momentul convorbirilor prietenești, agentul caută să plaseze doctrina lor arătând-o superioară, cetind părți din Biblie și literatură specială, stăruind să provoace curiozitatea casnicilor, pregătind astfel în familie o atmosferă prielnică, pentru alte experimente mai serioase.

Pentru a impresiona și mai mult familia, agentul îi propune acesteia să vina într-o seară cu amicii săi „cântăreți buni”, pentru o mica distracție, exprimându-și dorința ca familia să invite cât mai mulți cunoscuți. Obținând consimțământul familiei, agentul, fie bărbat, sau femeie, se prezintă în ziua fixată în societate, un grup de tineri bapțiști cu instrumente muzicale: balalaici, mandoline, ghitare, etc. Această orchestră baptistă, cântă ore întregi, cu multă artă diferite melodii. Cu acest prilej misionarul sectant, vorbește în contra bisericii oficiale, aducând insinuări la adresa ei. Atacul cade în sufletul celor prezenți și adormiți de cântarea sirenelor baptiste, ca niște scânteii în paie uscate de arșița verii, provocând o gravă zdruncinare, o adevărată revoluție în conștiința religioasă a ortodocșilor prezenți. Dacă mai adăugăm la aceasta ura și învrăjbirea față de biserica oficială de care sunt animați cei prezenți, ne putem închipui ușor sentimentul general cu care ei părăsesc adunarea de muzica improvizată. Ei nu părăsesc adunarea numai cu ecoul cântărilor și al predicii, ei duc cu sine și broșuri speciale, precum și Noul Testament, subliniat în anumite locuri de mâna misionarului sectant și în

special acele explicate de dânsul intenționat în favoarea baptismului. Dar această mișcare nu izvorăște din oarecare trebuință sufletească a neamului!

El: Dar din ce izvorăște atunci?

Eu: Din ura față de tot ce e românesc. Ardealul îi doare pe dușmani și Basarabia și Bucovina. S-au năpustit asupra acestor teritorii românești ca lăcustele. Dar poporul român știe următorul adevăr: că baptismul nu izvorăște dintr-o necesitate sufletească a poporului românesc, a cărui viață religioasă s-a cristalizat în formele creștinismului oriental. Ci este o importanță străină. Străină de tradițiile noastre, de mentalitatea noastră și mai ales străină de marile noastre interese naționale. De aceea activitatea misionarilor bapțiști trebuie urmărită de aproape cu cea mai mare atențiune și trebuie luate, până nu e târziu, toate măsurile legale de apărare și conservare a admirabilei discipline morale a neamului. (Ziarul „Universul”)

El: Prea Sfințite: eu nu înțeleg de ce este bun baptismul în America iar la noi la români nu. Doar ce e bun are valoare pretutindenea. Pavel apostolul zice: „De aceea frații mei, câte sunt adevărate, câte sunt cinstite, câte sunt drepte, câte sunt curate, câte sunt iubite.... aceste să gândiți! (Filipeni 4 v. 8).

Eu: Dar tot Sf. Pavel zice și tot în acea epistolă către Filipeni: „Cele ce ați învățat și ați luat, și ați auzit și ați văzut întru mine, acestea să le faceți” (c 4 v. 9). Prin urmare trebuie să ținem cele ce le-am învățat iar nu învățături noi. Învățătură nouă este să nu-ți mai faci cruce, după ce înaintașii tăi și-au făcut timp de 19 veacuri. Poporul acesta românesc își respectă trecutul său și nu poate să mai rabde ca niște nesocotiți să ardă crucea, să arunce icoanele, să nu se cunune la biserici, să hulească biserica și câte altele. Noi Români ortodocși încă avem preoți și biserici în America, dar nici unuia nu-i trece prin gând să-și bată joc de bapțiști sau de altă confesiune din America, precum fac la noi bapțiștii, care nu fac altceva decât ne hulesc biserica. Dovezile noastre sunt nenumărate. Ei în adunări chiar la predică fac pe departe amintire de ortodocși, ca cei prezenți să înțeleagă. De curând au fost prinși că în adunările din București huleau biserica ortodoxă. Dacă bapțiștii simt că nu-i nici un strein între ei, vorbesc în largul lor despre biserica ortodoxă iar când cineva e de față, tac mulcom despre noi. Americanii să nu se mire că la noi în țară ne apărăm legea căci aici poporul în trecut a avut o credință, un suflet. La noi biserica era totul iar nu ca în America unde nu există omogenitate, nu există unire în cugete și în simțiri. În America s-au adunat tot felul de nații din alte țări cu credințe diferite, dar nu tot așa este la noi. La noi nu sunt cincisute de secte ca în America și deci nu-i mirare, că bapțistul e considerat ca vrășmaș al țării și bisericii, căci țara e una cu biserica. Nu poate zice nici un american că cineva e vrednic de iertare când face pe bapțistul și ațâță poporul. Un bapțist cu numele Gheorghe Vunvulea, din județul Târnava-Mică, a spus în anul 1912 că pământul numai atunci se va împărți, când va veni comunismul propovăduit de bapțiști!! Iată deci un bapțist cum înțelege baptismul. Un predicator din Radna (jud. Arad) a spus în anul 1922 că eroii căzuți pe câmpul de luptă sunt păcătoși iar bapțiștii sunt virtuoși. Ambii au fost pedepsiți, dintre cari cel dintâi a stat 8 zile în închisoare. Acești oameni încă au avut curajul să ceară a fi înmormântați în cimitire ortodoxe. Iată ce îndrăzneală. Ungurii i-au sprijinit ca să-și facă adunările în apropierea bisericilor ortodoxe ca să ne provoace. Adevărul acesta îl dovedește starea de fapt, ori cât ar minți bapțiștii, căci în adevăr capiștile bapțiste sunt tot pe lângă bisericile noastre.

El: E foarte frumos Prea Sfințite că apărați biserica ortodoxă cu îndârjire dar nu-i mai puțin adevărat că adevărații creștini trebuie să se iubească unii pe alții.

Eu: Desigur, dar ura o propagați Dv. și nicidecum noi, care numai ne apărăm neamul și trecutul. Un ziar din capitală: „Cuvântul” în numărul din 2 April 1926 scrie că trebuie să ne apărăm spre a nu ni se fura turma încredințată nouă... Dar chestiunea ne interesează și sub raportul politic. Subminarea bisericii înseamnă subminarea unității sufletului național consacrat istoricește în formula culturală a ortodoxismului. Ortodoxismul e azi ca un frunziș, forfecat de omida sectară. Cine ține la unitatea sufletului românesc, cine e încredințat că aceasta unitate e simbolic și istoric înfățișată în așezământul

ortodox e dator să procedeze la o energetică deparazitare.

Același ziar spune cu toată dreptatea că fără de unitatea etnică, în condițiile date, - unitatea de credință este imposibilă. Și mai spune ceva ziarul „*Cuvântul*”: propaganda sectară este de o mie de ori mai primejdioasă decât propaganda comunistă.

El: Să vorbim mai mult despre Cuvântul lui Dumnezeu așa cum el se găsește în Sf. Scriptură. Să vorbim de mântuire iar nu despre rolul național al bisericii, căci ce folos că umblă cineva în port național, de pildă, iar în sufletul lui nu are pe Hristos.

Eu: Aici nu mă mir de ceea ce spui. Nu și iată pentru ce: voi bapțiștii vă arătați buni creștini, dar vă întreb unde este bunătatea voastră? Voi v-ați despărțit de trupul neamului și nici la sărbătorile naționale nu mai intrați la bisericile noastre, însă în același timp vă adunați la Budapesta cu ungurii spre a vă bate joc de neam și de țară. Este adevărat că voi nu prea vorbiți de naționalism, căci predicatorii voștri din țărani îmbrăcați țărănește s-au transformat în predicatori cu straie nemțești plătite cu dolari. Voi nu iubiți sufletul neamului căci dacă l-ați iubi nu ați fi fugit din biserică, ci ați fi rămas acolo. Voi nu faceți ca Mântuitorul venind la cei bolnavi sufletește, căci înșivă sunteți bolnavi și nu vedeți. Voi ziceți că noi ortodocșii suntem păcătoși. Las' că nu voi sunteți chemați a spune așa ceva, ci urmașii lui Hristos în serviciul preoțesc au căderea aceasta. Când Sf. Iacob zice: *"multe greșim toți"* cum aș putea zice eu că suntem fără păcate, dar atunci voi pentru ce faceți pe doftorul care-și bate joc de chemarea sa ? Da, da, voi vă numiți doftori, dar nu vă țineți de ceea ce Mântuitorul zice: „n-au trebuință cei sănătoși de doftor, ci cei bolnavi” (Marcu 2 v. 17). Voi doftorii stați și vă rugați numai între sănătoși și mântuiți, cum ziceți că sunteți. *Dar un glas al trecutului vă grăiește* vouă prin mine care sunt chemat a vă aduce iar la calea cea bună: de ce vă bateți joc de credința moșilor și strămoșilor noștri? Avem dovezi scrise chiar din anul 1408 după Hristos că pe aceea vreme nu numai în vechiul regat, dar și în Ardeal legea ortodoxă era păstrătoarea neamului. În anul 1408 mănăstirea de la Sârgeorgiul de pe Streiu... a fost închinată sfântului Gheorghe de boierul român Lațcu și soția sa Nistora, și boierii români Chenderes și Vlaicu. Acești boieri acum 500 de ani erau ortodocși și împreună cu țărani umblau în costum național, precum a comunicat aceasta Academiei Române marele învățat Nicolae Iorga în anul 1920. Acești vechi români ca și înaintașii lor aveau preoți, cărora se spovedeau și de la care se împărtășeau. Și nici poveste că pe acea vreme să fi fost vr-un picior de baptist. Dar te întreb, crezi D-ta că pe vremea aceea românii erau creștini buni?

El: Cred!

Eu: Ei, iată îmi pare bine că vii în brazda cea bună. De aceea iată îți mai spun ceva din trecut. Poporul cu preoții s-a împotrivit în suta a șaptesprezecea învățăturilor lui Calvin, venite tot prin unguri, iar mai târziu celor catolice, venite tot prin unguri. Poporul românesc prin biserici se simțea una și înainte de a fi România Mare. Episcopii și Mitropolii ardeleni se sfințeau în Țara Românească. Destul e să amintim că Sava Brancovici s-a sfințit ca mitropolit în anul 1655 la Târgoviște de către mitropolitul Ștefan. Voiești poate să știi ca domnitorul Neagoe Basarab a fost unul din ctitorii bisericii Sf. Nicolae din Brașov? Petru Cercel a înălțat tinda de piatră, Aron-Vodă al Moldovei în anul 1591 a desăvârșit lucrările bisericii din Brașov. Doi preoți din Brașov, români ortodocși întâmpină pe Mihai Viteazul în anul 1599 când intra marele voivod în Brașov. Marele Mihai poartă grijă de biserică și popor. Nimeni nu se găsește să vină cu baptism ca să mântuie neamul românesc. Ștefan Tomșa Domnul Moldovei în anul 1613 la Sf. Marie mare ascultă slujba în biserică română ortodoxă din Brașov. În anul 1690 domnitorul Constantin Brâncoveanu, — după lupta de la Zărnești, — ia parte la slujbă în aceeași biserică. Și câte nu s-ar putea spune !!! Dar ajunge să mai amintim numai suferințele poporului român alături de preoți până în anul 1918. Cine nu cunoaște acele suferințe? În anul 1916 când eram închis de unguri într-o temniță din Cluj, alături într-o tindă erau ghemuiți vreo zece frați preoți ferecați în lanțuri!! Acesta e un adevăr despre care aducem dovezi din cărțile ce s-au scris. Și voi veniți acum și vă adunați la Budapesta spre a face planuri cum ați putea despărți poporul de

preoți? Mare crimă aveți pe conștiință pentru sufletele lesne credincioase pe care le-ați înșelat. Mare osândă veți lua căci: „*vai omului aceluia prin care vine sminteala*”. Blestemat va fi de Dumnezeu cel ce nu se întoarce la calea cea bună. Ocară mare și grea cade pe cei, ce își trădează interesele neamului. Și precum soarele răspunde furtunei cu raze frumoase, și noi răspundem cu iubire celor ce ne unesc pe noi. Ne rugăm lui Dumnezeu pentru binele tuturor și nu ne rușinăm a-i numi „frați” chiar și pe acei Români, care ca mâine își vor da seama că au greșit.

El: Timpul e cam înaintat Prea Sfințite. Ar fi bine ca să continuăm mâine având în mână și Sf. Scriptură. Ași vrea mai ales să vorbim ceva despre Sf. Scriptură și despre botezul pruncilor.

Eu: Bucuros. Vino deci mâine și cu ajutorul lui Dumnezeu nădăjduiesc că vei recunoaște deplin greșeala în care ai căzut.

Pocăiții și Sf. Scriptură.

Eu: Bine-ai venit, Domnule Predicator. Bapțiștii se tot laudă că ei cunosc bine Sf. Scriptură și afară de dânsa nu voiesc să știe de nimic. Te întreb acum cine vorbește mai întâi, de toate cărțile Noului Testament așa cum sunt azi adunate ?

El: Nu știu.

Eu: Nu-i mirare că nu știi. Îți spun eu. Un preot cu numele Origen care a trăit între anii 185—254 după Hristos. Dar și după dânsul erau mulți care trăgeau la îndoială vrednicia de credință a multor cărți ale Noului Testament. Abia la sfârșitul sutei a patra după Hristos au încetat îndoielile și cărțile Noului Testament formează așa numitul Canon al Noului Testament. Mărturie despre aceasta avem pe Sf. Atanasie. Efreem Sirul și alții. Biserica prin episcopii, prin scriitorii ei, prin bărbații ei renumiți a fixat care sunt acele cărți. Și acești oameni ai bisericii erau episcopi și preoți iar voi bapțiștii îi nescotiți. Ei credeau cum credem noi azi, dar voi bapțiștii nu mai vreți azi să știți de ei și urmașii lor de azi. Rău faceți că ei au stabilit care cărți alcătuiesc Sf. Scripturi.

El: Să trăiți, Prea Sfințite! Citesc de multe ori cuvintele Sf. Pavel: „Toată Scriptura este de Dumnezeu insuflată și de folos spre învățături, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțelepciunea cea spre dreptate” (II-Tim. 3 v. 16). Vă întreb Prea Sfințite, pentru ce nu cetesc oamenii Sf. Scripturi?

Eu: Cunosc locul acesta, iubitul meu, el se găsește și în mărturisirea de credință a bapțiștilor tocmai pe pagina întâia, ca și când înainte de bapțiști nimeni nu ar mai fi știut de acele cuvinte! Dar bine omule, noi ortodocșii nicăieri nu oprim citirea Sf. Scripturi, ci cerem ca citind-o să ceri de la preot talmăcire acolo, unde nu ești lămurit și mai bine zis de la biserică trebuie să ceri lămurire când nu înțelegi. Căci de citit, toți pot să o citească, dar nu toți au drept să o explice.

El: Bine, dar cuvintele apostolului sunt lămurite, arătând că Scriptura este singurul izvor de credință.

Eu: Greșești, că apostolul grăiește aici numai despre cărțile Vechiului Testament, pe care Timotei le cunoștea din pruncie, deci după judecata bapțiștii ar urma ca numai cărțile Vechiului Testament să fie luate ca dreptar al credinței. Deci despre altceva e vorba la II Tim. 3 v. 16 și anume: „vor veni oameni cu credințe greșite (vers 13) **to Timotee** să petreci întru cele ce te-ai învățat (vers 14) din pruncie dar să rămâi credincios și scripturilor învățate, căci orice învățătură sfântă e folositoare. Deci nu-i vorba aici de Scriptură ca izvor unic (singur) al credinții. Și poate ceva să fie folositor, dar nu însemnează că e și de ajuns. Trenul e folositor, dar dacă de la o gară anumită până în sat nu mai este cale ferată, atunci mai mergi și pe jos sau *cu căruța*, dar trenul nu ajunge.

El: Da Prea Sfințite, însă uitați că Scriptura a fost așa chip insuflată de Duhul Sfânt ca învățăturile ei să fie depline ?

Eu: Ce dovadă aveți? Eu știu care este dar voiesc să văd că după locul de mai sus, ce fel de loc mai aduceți ca dovadă? Să vedem știți?

El: Și avem mai adevărat cuvântul cel proorocesc: la care bine faceți luând aminte ca la o lumină ce strălucește în loc întunecos, până ce ziua va lumina și luceafărul va răsări întru inimile voastre. Aceasta mai întâi știind că toată proorocia Scripturii cu a sa dezlegare nu se face, pentru că nu prin voia oamenilor s-a făcut cândva proorocie, ci purtându-se de Duhul Sfânt au grăit oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu” (II Petru 1 v. 19—21).

Eu: Aici încă nu este nici o probă că Sf. Scriptură e unic izvor de credință. Sf. Petru le aduce aminte credincioșilor că deoarece el va muri nu peste multă vreme, ei, credincioșii să-și aducă aminte (vezi cap. 1 v. 15) de el că i-a învățat adevărul iar nu basme. **Apostolul îi roagă ca să-și aducă aminte că a vorbit ca unul ce a văzut pe Hristos, pentru care an adevărit și în scrierile proorocilor, care an proorocit cele văzute acum de aceia, căroră Petra le scrie.** Prin urmare cum veniți voi bapțiștii să spuneți că Sf. Scriptură e singurul izvor de credință? Eu vă pot dovedi cu multe locuri că și predania este un asemenea izvor, dar cine nu știe ce zice Pavel: „Să vă feriți voi de tot fratele, ce umblă fără de rânduială, și nu după predania care a luat de la noi ? (II Tes. 2 v. 15 apoi Ioan 20 v. 30, Ioan 21 v. 25 etc., etc.). Dar scopul meu aici nu este acela de a vă dovedi pe larg că și Predania este izvor de credință, ci că voi bapțiștii nu vă țineți de ceea ce spuneți. Ca să fiu bine înțeles: iată voi dovedi că voi care ziceți că faceți numai ce este în Scriptură, lucrați și în afară și chiar în contra Scripturii Sfinte!

El: Cum aceasta?

Eu: Este adevărat că la bapțiști după ce e botezat fiecare este primit în adunare ca membru prin votare?

El: Da, așa este !

Eu: Unde este scris ca să votați ?

El: Nu stă scris în Scriptură.

Eu: Și eu zic tot așa. Iată, acum vorbești bine.

El: Dar aceasta e o abatere simplă.

Eu: Dar de unde luați voi întreita cufundare la botez ?

El: Adevărat că nici despre aceasta nu sunt urme în Sf. Scriptură.

Eu: Bine zici, dar pe lângă că aici ați furat predania noastră, voi nu toți vă cufundați de trei ori! Iată eu am în mână o mărturisire de credință, adică un Catehism al bapțiștilor, unde se zice că ajunge o singură cufundare. Aceasta este împotriva Scripturii.

El: Dar noi ne cufundăm de trei ori.

Eu: Unii, dar alții nu. Adevărat că aveți Catehism în care se vorbește de trei cufundări, dar adevărul este că ați tradus de la unguri o carte de credință bapțiștă și acolo se vorbește despre o singură cufundare. Foarte trist că la voi un lucru de culoare albă este și alb și negru!!! Voiești să te mai întreb ceva?

El: Voiesc.

Eu: Unde stă scris că în adunare cate unii drept pedeapsă trebuie să stea în fund și prin colțuri?

El: Nicăieri.

Eu: Unde stă scris că atunci când se ceartă bapțiștii dintr-o adunare, trebuie să meargă la ei președintele unei Uniuni spre a-i împăca?

El: Nicăieri, dar așa e cum spuneți.

Eu: Unde stă scris în Sf. Scripturi că la rugăciune să vă întoarceți cu fața către răsărit?

El: Nicăieri.

Eu: Unde stă scris ca fiecare poate tălmăci Scriptura ?

El: La Matei 28 v. 19

Eu: Foarte greșit De aici rezultă numai atât că apostolii și urmașii legiuitori să predice să învețe, dar nu toată lumea. Și când unii învață, alții trebuie să asculte, căci nu toți știu nici chiar citi și astfel cum vor învăța pe alții? Te întreb, Domnule Predicator cunoști D-ta toate pietrele?

El: Nu.

Eu: Vezi așa este și astfel ți s-ar putea întâmpla ca gășind o piatră scumpă să o arunci, precum și în Sf. Scriptură dacă nu te pricepi, poți să răstălmăcești. Citim și la II Petru cap. 3 v. 16: între toate epistolele sunt unele cu nevoie a se înțelege pe care cei neînvățați și neîntăriți le, răsvrătesc ca și pe celelalte Scripturi spre a lor pierzare.

El: Noi frații nu răstălmăcim.

Eu: Bine că ai spus cuvântul „*frate*”. Voi ziceți așa numai baptistului, dar ascultă, în Corint erau trei partide între creștini: unii ai lui Petru, alții ai lui Pavel, alții ai lui Apolon. Totuși Pavel pe toți îi numește frați. Apoi frați îi numește în epistola către Evrei, deși unii se legau mai mult de ceremoniile legii vechi.

El: Recunosc, așa este, deci eu de azi înainte voi zice și către alții „*frate*.”

Eu: Bine, acum încetul cu încetul vom fi perfect înțeleși. Te întreb însă știi ce este: Duminica botezului?

Între Niceea și Budapesta.

El: Nu știu, încă nu am auzit.

Eu: Apoi ce predicator ești D-ta?

El: De, Prea Sfințite, de aceea am venit doar aici ca să mă luminez.

Eu: Iată în 19 Sept 1920 bapțiștii adunați la Budapesta au hotărât un lucru interesant: Foaia baptistă ungurească: „*Szeretet*” în numărul din 1 Noemvrie 1926 zice: „*Conferința de încheiere a hotărât ca în fiecare an, în prima Duminică din Februarie toți bapțiștii să se roage pentru Alianța mondială și în serviciu divin despre însemnătatea ei!!*” Foaia „*Farul Mântuirii*” a bapțiștilor români, în numărul 3 din februarie 1927 încă vorbește despre aceasta Duminică, dar nu vrea să spună că unde s-a decis serbarea acestei Duminici. O spunem noi din nou: *s-a decis la Budapesta*. Și oare de ce s-a hotărât acest lucru și ce este Duminica botezului?

Ascultați Români buni ce zice chiar foaia bapțiștilor Români: „În unele țări, cauza libertății religioase nu este câștigată; credincioșii de confesiune baptistă sunt persecutați. În Rusia bolșevicii nu lasă în ruptul capului pe frați să predea religia copiilor. În România, unele case de rugăciuni sunt închise și lucrătorii Evanghelici sunt oprîți de autorități de a-și face datoria. Unii au fost maltratați și alții au fost aruncați în temniță pentru credința noastră nou-testamentală. Deci la Duminica botezului să ne rugăm pentru bapțiștii din Rusia și România.”

Adevărat că se aduc și alte motive pentru așezarea acestei Duminici, dar motivul principal este că în prima Duminică din februarie toți bapțiștii din lume să se roage pentru triumful Budapestei, adică lățirea botezului în România. Așa ceva e prea dureros! S-a dat circulară de către d-nii Mullins și Ruhsbrooke (Rașbruc) ca pe baza hotărârii de la Budapesta să se serbeze Duminica botezului!!! Ce zic oare toți creștinii cu bun simț? La Niceea s-a apărat dreapta credință contra lui **Arie** iar la Budapesta s-a dat semnalul de luptă contra Românilor, ca să nu mai stea în credința de la Niceea, ci să se facă bapțiști. *La Budapesta, la Budapesta a dus dolarul american pe unii Români uitați de sine, ca acolo ca ungerii să așeze Duminica botezului.*

El: Aveți dreptate Prea Sfințite. Acum văd că ați dovedit cu documente chiar de ale bapțiștilor, nenorocirea la care poate să ducă botezul. Dar ași dori să mai aud de la P. Sf. Voastre ceva despre botezul pruncilor.

Ceva despre botezul pruncilor.

Eu: Mă bucur, de dorința D-tale, căci și așa aveam ceva de spus despre aceasta și anume lucruri care nu se cuprind în lucrările mele de până acum împotriva bapțiștilor.

El: Cu ce dovediți din Sf. Scriptură botezul pruncilor?

Eu: Între altele cu locul de la Ioan 3 v 5: *"De nu se va naște cineva din apa și din Duh, nu va putea să între întru împărăția lui Dumnezeu"*. Aici dragul meu nu se face deosebire între prunci și neprunci, aici e vorba de fiecare persoană în orice vârstă s-ar găsi căci de aceea se spune: *„cineva"*. Aici nu se zice nimic de vârstă. Nu se zice: dacă nu se va naște cineva din apă de la 16 ani în sus !! Ascultă deci: Dumnezeu a poruncit un botez obligator pentru toți și pe fiecare la orice vârstă 1-a făcut capabil să ia botezul!

El: Cum? Chiar și un copil? Dar nu zice Marcu: «Cel ce va crede și se va boteza, se va mântui»? (16 v. 16), Adică nu trebuie să crezi mai întâi și apoi să te botezi ?

Eu: Lasă omule locul acesta, căci e de tot prea cunoscut nouă. Voi bapțiștii vă legați de un loc, de locul acesta și îi dați interpretare greșită, făcându-l temelie la o nouă credință, căci aceasta vă este temelie. Din comoara cea mare a descoperirii divine voi prindeți cu privire la botez mai ales locul acesta despre botez cu toate ca nici nu dați botezului nici o însemnătate. Dar dacă voi ziceți așa iată vă arăt din Sf. Scriptură că și pruncii cred. Iată ca zice Matei 18 v. 6. *„Iar cine va sminti pe unul din acești mici ce cred întru Mine"*. Poftim deci *Domnule predicator și botează-ți pruncul căci însuși Mântuitorul spune, că ei cred.*

Numai de-ar înțelege toți bapțiștii acest lucru. Iată tot Mântuitorul zice: *„Așa nu este voia înaintea Tatălui vostru celor din ceruri, ca să piară unul dintre acești mici"* (Matei 18 v. 14) Dar voi bapțiștii ziceți că copil, că pruncii nu au păcate. Uite! Domnul spune că au, ba chiar viață spune că au. Ai auzit poate că prunci de zece ani au ucis pe frații lor, etc. De aceea trebuie și ei să se boteze, mai ales că la Ioan 3 v. 5 se spune anume că fiecare trebuie să *se nască din apa și din Duh.*

El: Eu cred acum Prea Sfintite, eu sunt convins că biserica ortodoxă are dreptate, dar bapțiștii spun că la Ioan, 3 v. 5 sub cuvântul *apă* ar fi să se înțeleagă: „Cuvântul" lui Dumnezeu.

Eu: Dragul meu în unele locuri așa este, de pildă când Domnul zice **Samarinencei**: „Cel ce va bea din apa, pe care eu voi da lui" (Ioan 4 v. 14) de sigur e vorba de cuvântul lui Dumnezeu. Dar la Ioan 3 v. 5 propoziția și legătura vorbelor arată ca e vorba de înțelesul adevărat al apei.

El: Dar Prea Sfintite oare, ortodocșii pentru a dovedi botezul pruncilor nu se referă și la Ioan cap. 2 v. 12 și 13? Iată ce zice acest loc: „Scriu vouă *filor* că se iartă vouă păcatele, pentru numele Lui. Scriu vouă *părinților* că ați cunoscut pe Cel ce este din început. Scriu vouă *tinerilor* că a-ți biruit pe cel viclean. *Scris-am vouă pruncilor că a-ți cunoscut pe Tatăl"*.

Eu: Din ceea ce spui D-ta ne legăm mai ales de cuvintele din urmă : „*Scris-am vouă fraților că ați cunoscut pe Tatăl"*. Bapțiștii spun că aici e vorba de stare sufletească iar nu de vârsta vieții trupești. Și greșesc căci cuvintele: fii, părinți, tineri, prunci, arată deosebire de vârstă. Pruncii fiind ei cunosc pe Tatăl prin părinți și tocmai botezul le dă facultatea adică putința aceasta. Sfântul Pavel zice către **Timoteiu**: „din pruncie sfintele Scripturi știi". (II Tim. 3 T. 15). Totuși bapțiștii nesocotesc pruncia aceasta cu totul.

El: Așa fac bapțiștii și mai ales nu recunosc că părinții și nașii ar putea ceva în numele pruncului, dar văd prea bine ca rău fac.

Eu: Sigur că rău fac. Ei recunosc că un bărbat necredincios se sfințește prin femeia credincioasă și femeia necredincioasă prin bărbatul credincios (I Cor. 7 v, 14), dar nu voiesc a recunoaște că părinții ar putea face ceva pentru fiii lor. Aici e greșeala bapțiștilor. Bapțiștii spun că la I Cor. 7 v. 14 e vorba de copii nebotezați și ei totuși sunt sfinți, deci nici nu au lipsă de botez. Dar noi ortodocșii zicem pe scurt: dacă aici ar fi vorba de aceea ca pruncii să nu fie botezați căci sunt sfinți, — atunci nici soții să nu mai fie botezați, decât cel mult unui căci și așa celălalt se sfințește de la el. Dar desigur aceasta ar fi o contradicție. De aceea nu vă mai luați după anumite locuri din Sf. Scriptură spre a le tălmăci rău. Eu vă aduc înainte un lucru: Mântuitorul a făgăduit pe Duhul Sfânt care va povățui pe creștini la tot adevărul. Deci nu putem presupune că Duhul Sfânt v-ar fi povățuit bine numai pe voi pe bapțiștii iar pe

toți ceilalți creștini din lume i-ar fi lăsat să greșească botezându-și pruncii.

El: Așa e Prea Sfințite, aveți dreptate.

Eu: Îmi pare bine și te rog să spui bapțiștilor cu care vorbești, să nu mai fure din cărți ungurești dovezi pentru părerea lor. Uite: un ungar din Budapesta cu numele Reichert în anul 1925 a tipărit o broșură în Budapesta pe 43 pagini (Botezul Credinței — A Hivokeresztseg) iar bapțiștii români scot din ea dovezi pentru rătăcirea bapțiștă. Și păcat că fac așa. Căci mai *mare este darul lui Dumnezeu decât orice credință pe care o are omul. Darul lui Dumnezeu îl respingeți voi când nu lăsați pruncii la botez.* Dar nu numai atât *Credința singură* nici nu mântuiește. Căci zice Sf. Apostol Iacob: „Și dracii cred dar se cutremură” (2 v. 19). Apoi voi bapțiștii spuneți că botezul încă nu mântuiește!! Voi vă legați de credință dar iată ce am spus eu unui alt bapțișt: în persecuțiunea cumplită îndreptată în Japonia împotriva creștinilor, prunci de cinci ani au suferit de bună voie ca oamenii în vârstă. Copii de cinci ani mergeau la osândă ca și când ar merge să vadă ceva nou sau să guste ceva dulce. Măinile lor micuțe erau despoiate de piele și trebuia să le întindă spre cărbuni aprinși. Dacă trăgeau mâinile înapoi, scăpau, dar nici unul nu și-a tras mâna din foc. Iată dar că și pruncii de cinci ani au vărsată în sufletul lor puterea de a vedea pe Dumnezeu. *Deci nu acela este mai credincios, care cunoaște mai pe larg adevărurile credinței, ci acela, căruia Dumnezeu i-a turnat în suflet mai mult dar.* Acest dar ce se varsă în sufletul omului, se varsă de Dumnezeu și în copiii mici. Prin aceasta se împărtășește omului viața mai presus de fire. Ar fi și trist ca abia la vârsta *bărbăției să aibă acest dar ființa omească. Nu s-ar deosebi atunci prin nimic de animal.* Prin botez se dă pruncului acest dar, ca și celui în vârstă încă necreștinat. Deci lăsați pruncii să vină la botez.

El: Prea Sfințite încă mâine voi duce pruncul meu de trei ani la biserica ortodoxa ca și mi-l boteze preotul.

Eu: Îmi pare bine dragul meu. Dumnezeu să-ți ajute.

El: De despărțire v-aș mai întreba ceva, Prea Sfințite. Totuși unde este cea mai mare greșeală a bapțiștilor cu privire la botez?

Eu: Bapțiștii greșesc luând literă de literă cuvintele de la Marcu 16 v. 16: ”Cel ce va *crede* și se va *boteza*”. Ei zic cuvântul „*crede*” este înainte de cuvântul „*boteza*”. Dar rău tălmăcesc. Sf. Pavel zice la Romani (16 v. 25): „Iar celui ce poate să vă întărească pe voi după Evanghelia mea și propoveduirea lui Iisus Hristos”. După judecata bapțiștilor ar urma că Evanghelia lui Pavel e mai puternică decât a Domnului, căci Pavel vorbește mai întâi de Evanghelia sa. Dar așa ceva nici un bapțișt nu poate spune, și astfel nici la Marcu 16 v. 16 nu trebuie luate cuvintele în înțelesul luat de bapțiști. De altcum Sf. Pavel la Galateni 3 v. 27, vorbește mai întâi de botez și apoi de îmbrăcarea cu Hristos.

El: Vă mulțumesc Prea Sfințite, vă sărut mâna și Dumnezeu să Vă țină la mulți ani.

Ungurii, americanii și bapțișmul.

În cele de până acum am arătat iubitorilor cititori unde au ajuns lucrurile cu bapțișmul. Acum dezvelim încă unele amănunte cu privire la purtarea americanilor la congresul bapțișt din Budapesta. Ei au plâns (numai bapțiștii din America) când predicatorul ungar Beharka a spus că Ungaria prin tratatul de pace a fost ciuntită. Benarka a spus că în Ungaria de azi nu mai sunt decât 70 predicatori dar se mângâie că în România sunt 910 predicatori iar America trimete bani din belșug (vezi în revista bapțiștă Szeretet din 15 Octombrie 1926).

Americanul Dr. Mullins.

Președintele tuturor bapțiștilor din lume, Dr. Mullins a spus la congresul din Budapesta că bapțiștii din România sufăr mult dar să se bucure că toți bapțiștii din lume **se roagă** pentru ei la Duminica bapțișmului rânduită la Budapesta.

Americanul Dr. Lewis.

Acest domn, care este președintele Uniunii baptiste din Statele Unite a spus la Budapesta: „*Nu vrem legătură cu Statul.*” Aceste cuvinte să nu fie uitate de statul român de la care bapțiștii în frunte cu comisarul baptist Ruhsbrooke, au cerut recunoașterea bapțiștilor. Nu cred că se va găsi în țara noastră un ministru care să recunoască pe acești oameni, al căror principiu este ca statul să nu-și bată capul cu religia nimănuia. Sufletul unui neam întreg se împotrivește recunoașterii bapțiștilor, care spun că nu le trebuie legături cu Statul.

Românilor, Românilor, apărați-vă legea și neamul!!!!. Eu unul aș numi trădător de țară și de neam pe acel ministru român, care ar îndrăzni să recunoască pe bapțiști. Aceștia sunt azi o simplă asociație, menită a dispărea iar nicidecum spre a fi avansată la rangul de cult.

Nu uitați dragi Români că în toată Ungaria nu mai sunt decât 70 predicatori iar la noi în țară 910 predicatori bapțiști. Feriți-vă de ei, ferțiți-vă de ei ! lubiți-vă ca frații și nu vă luați după bapțiști care pe mine mă urăsc de moarte, pentru că Dumnezeu m-a chemat la timp să-mi apăr legea și neamul.

Trăiască România!

Trăiască Biserica Ortodoxă!